

Miljö- och energidepartementet

Rådets möte (miljöministrarna) den 20 december 2018

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

3. Förordningen om ett program för miljö- och klimatpolitik (Life)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt.

Ordförandeskapets avsikt är att miljörådet ska anta en partiell allmän inriktning om förslaget till ny Life-förordning för perioden 2021–2027. Överenskommelsen är partiell i den bemärkelse att beslutet inte omfattar något budgetbelopp, vilket istället hanteras i rådets särskilda arbetsgrupp för EU:s fleråriga budgetram samt i Allmänna rådet.

Ansvarigt statsråd:

Karolina Skog.

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade den 1 juni 2018 förslaget till ny förordning om inrättandet av ett program för EU:s miljö- och klimatpolitik (Life), som är ett sektorsförslag under EU:s fleråriga budgetram 2021–2027. Life-programmet har funnits sedan 1992 och är EU:s enda fond avsedd enbart för miljö- och klimatåtgärder. Life är ett finansieringsprogram som syftar till att främja genomförandet av EU:s miljö- och klimatpolitik och bidra till övergången till en cirkulär, resurseffektiv, och koldioxidsnål ekonomi.

Life är framför allt inriktat på att stödja småskaliga projekt för miljö- och klimatåtgärder i syftet att överbrygga klyftan mellan utvecklingen av ny kunskap och dess genomförande. Finansieringsprogrammet är tänkt att komplettera finansiering inom andra politikområden i EU:s budget för att uppnå EU:s miljö- och klimatmål, till exempel genom att integrera medel i jordbruks- och strukturfonder.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar en ny programperiod för Life. Regeringen anser att förslaget till ny Life-förordning är välbalanserat och kan ställa sig bakom antagandet av en partiell allmän inriktning.

Regeringen anser att det är mycket viktigt att projektmedel inom ramen för Life går till konkreta miljö- och klimatåtgärder. Regeringen har därför verkat och fått gehör för att den största delen av Lifes budget ska finansiera projekt och att de administrativa kostnaderna hålls nere. Därtill har regeringen verkat för att kvalitén på ansökningarna ska vara av absolut högsta prioritet för bedömningen av projekt och inte åsidosättas av strävan att uppnå geografisk balans i fördelningen av Life:s medel.

Regeringen har även fått gehör för att det är viktigt att värna små aktörers (såsom miljöorganisationer och mindre företag) möjlighet att få projektmedel genom att det i programmets utformning ska finnas en rimlig balans mellan andelen av medel som delas ut till stora, centralt styrda, integrerade projekt och andelen som går till mindre traditionella projekt.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget till ny Life-förordning har inte behandlats i riksdagen tidigare.

Fortsatt behandling av ärendet:

Om rådet antar en partiell allmän inriktning väntas trilogförhandlingar mellan rådet, kommissionen och Europaparlamentet inledas i början på 2019.

Faktapromemoria:

FaktaPM 2017/18:FPM145 Förordning om program för miljö och klimatpolitik (LIFE)

4. Förordningen om koldioxidkrav för tunga fordon

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt.

Ordförandeskapets avsikt är att miljørådet ska anta en allmän inriktning om förslaget till förordning om koldioxidkrav för tunga fordon.

Ansvarigt statsråd:

Karolina Skog

Förslagets innehåll:

I maj 2018 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om krav på koldioxidutsläpp från nya tunga fordon. Enligt förslaget ska utsläppen av koldioxid från nya tunga fordon inom EU vara 15 procent lägre år 2025 jämfört med 2019. Förslaget omfattar i första hand de fyra grupper av tunga fordon för vilka uppgifter om certifierade koldioxidutsläpp kommer att finnas från och med 2019. Det övergripande målet räknas om till mål för de genomsnittliga utsläppen från varje enskild tillverkare, som anpassas utifrån sammansättningen av tillverkarens fordonsflotta. Kommissionen föreslår även ett vägledande mål om att utsläppen ska vara minst 30 procent lägre år 2030 jämfört med 2019. Målet till år 2030 fastställs i samband med en översyn som genomförs år 2022, då även kraven ska utvidgas till att omfatta fler typer av tunga fordon.

Enligt förslaget införs ett superkreditsystem för att premiera utsläppsnåla och utsläppsfria fordon. Vidare får fordonstillverkare möjlighet att spara och låna krediter när de genomsnittliga utsläppen från tillverkarens fordonsflotta understiger respektive överstiger målnivåer. Om målen inte nås av

tillverkaren och detta inte kan kompenseras genom uppsamlade krediter, ska tillverkaren få ett ekonomiskt straff som påföljd. Vidare innehåller förslaget bestämmelser kring att utsläpp ska mätas vid verklig körning och jämföras med de utsläpp som angetts i typgodkännandet.

Kommissionens förslag behandlades vid en riktlinjedebatt på miljørådet den 9 oktober, då fokus låg på målnivåer och superkreditsystemet. Detta har också varit huvudfokus för rådsarbetsgruppsmötena. Inför Coreper den 7 december presenterade det österrikiska ordförandeskapet ett förslag till allmän inriktning med huvudsakligt syfte att förtydliga kommissionens förslag, men utan att göra några förändringar vad gäller målnivåerna. Vad gäller superkreditsystemet föreslår ordförandeskapet att bussar exkluderas ur detta. Vidare föreslås att det vid översynen 2022 ska beslutas om det är lämpligt att superkreditsystemet ersätts med ett benchmarksystem, där tillverkarna får krediter om andelen utsläppsnåla och utsläppsfria fordon i deras flotta överstiger en viss gräns, och motsvarande straff om andelen understiger gränsen. Efter diskussion i Coreper beslutades att ärendet skulle skickas vidare till miljørådet för fortsatt diskussion.

Den 14 november antog Europaparlamentet sin position som innebär höjda målnivåer jämfört med kommissionens förslag. Enligt Europaparlamentet bör målen till år 2025 och 2030 höjas till 20 respektive 35 procent minskning, jämfört med 2019. Vidare föreslår Europaparlamentet att superkreditsystemet bör ersättas med ett benchmarksystem.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar ordförandeskapets förslag till allmän inriktning, men anser att målnivåerna i förslaget bör skärpas. På miljørådet kommer regeringen därför att verka för en skärpning av målnivåerna enligt de positioner som nyligen har förankrats i riksdagen, dvs. att målet till år 2025 skärps till 20 procents minskning jämfört med år 2019 och att det indikativa målet till år 2030 skärps till 35 procents minskning jämfört med år 2019, och att det bör gälla tills vidare om det inte aktivt ändras efter översynen år 2022.

Regeringen avser på rådsmötet även verka för de positioner som riksdagen tidigare har beslutat om gällande superkrediter och ökad hänsyn till särskilt långa och tunga fordon (EMS-kombinationer).

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Den 19 juni, 4 oktober och 27 november 2018 hölls överläggning med Miljö- och jordbruksutskottet. Den 5 oktober 2018 hölls samråd med EU-nämnden.

Fortsatt behandling av ärendet:

Om rådet antar en allmän inriktning är ordförandeskapets avsikt att inleda trilöförförhandlingar mellan rådet, kommissionen och Europaparlamentet. Målsättningen är att nå en överenskommelse innan Europaparlamentet går till val i maj 2019.

Faktapromemoria:

Fakta-PM 2017/18:FPM108

Icke-lagstiftande verksamhet

5. Långsiktig EU-strategi för minskning av växthusgasutsläppen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Presentation från kommissionen och efterföljande diskussion.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin.

Förslagets innehåll:

I Parisavtalet uppmanas parterna att senast år 2020 redovisa långsiktiga strategier för hur de ska reducera sina växthusgasutsläpp till mitten av århundradet. Den 28 november presenterade EU-kommissionen sitt meddelande om en långsiktig klimatstrategi. Meddelandet innehåller scenarier för hur olika samhällssektorer skulle kunna bidra till att EU gör sin andel för att nå målen i Parisavtalet. Strategin är inget lagstiftande förslag utan en strategisk vision, grundad på en detaljerad analys, som beskriver hur EU kan bidra till Parisavtalets mål. Inga förändringar inom EU:s klimat- och energiramverk till 2030 föreslås därför, utan strategin bör enligt kommissionen ses som ett tillägg utöver ramverket. Kommissionens meddelande bygger på en analys av åtta möjliga scenarier för minskningar av

EU:s växthusgasutsläpp till 2050. Utsläppsminskningarna i scenarierna varierar från 80 procents minskning av växthusgaser till scenarier där EU inte har några netto-utsläpp av växthusgaser till atmosfären 2050.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar meddelandet om en långsiktig klimatstrategi och att strategin beskriver hur en omfattande omställning kan ske inom ramen för scenarier som är i linje med temperaturmålen i Parisavtalet. Att kommissionen förespråkar netto-nollutsläpp av växthusgaser i EU till år 2050 är i linje med Sveriges position om att EU ska nå netto-nollutsläpp senast 2050, eller tidigare om vetenskapen visar att det krävs. Regeringen delar kommissionens bedömning att en omställning till netto-nollutsläpp 2050 behövs av både ekonomiska och miljömässiga skäl. Kostnaderna riskerar bli oacceptabelt höga och påverka industrins konkurrenskraft negativt om omställningen sker för sent och i otillräcklig omfattning. För att kunna realisera den målbild som kommissionen beskriver är det enligt regeringens uppfattning viktigt att omställningen, i likhet med vad kommissionen pekar på, inleds tidigt och omfattar hela ekonomin samt görs på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt. Regeringen anser att scenarierna och särskilt antagandena om hur negativa utsläpp ska kunna nås behöver behandlas grundligt. Vidare behöver det säkerställas att strategins scenarier verkligen gör det möjligt för EU att bidra till att nå Parisavtalets 1,5-gradersmål.

EU stärker sin roll som ledare i kampen mot klimatförändringarna genom detta meddelande om en långsiktig strategi, som kommer bidra positivt till de internationella klimatförhandlingarna. Regeringen vill se att behandlingen av meddelandet leder till att EU följer uppmaningen i Parisavtalet och under 2020 lämnar in en klimatstrategi till FN som är i linje med de långsiktiga målen i Parisavtalet. Regeringen välkomnar därför en fortsatt diskussion om strategin där en viktig fråga blir hur generella styrmedel som bidrar till Parisavtalets temperaturmål kan utformas för att få en så bred acceptans och uppslutning som möjligt.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Meddelandet offentliggjordes den 28 november 2018 och har inte behandlats i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Kommissionen har föreslagit att strategin behandlas i alla berörda rådskonstellationer. Fortsatt behandling väntas ske under våren 2019.

Faktapromemoria:

Regeringen avser inkomma till riksdagen med en faktapromemoria inom kort.

6. Övriga frågor

a) Aktuella lagstiftningsförslag

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

- i) Förordningen om taxonomi
- ii) Direktivet om engångsplaster
- iii) Förordningen om långlivade organiska föroreningar (POPs)(omarbetning)
- iv) Förordningen om samordning av rapporteringsskyldigheter på miljöområdet
- v) Dricksvattendirektivet (omarbetning)
- vi) Förordningen om normer för minskade koldioxidutsläpp från personbilar och lätta nyttofordon

Ordförandeskapet avser göra en presentation av läget i sex stycken pågående lagstiftningsförhandlingar.

b) Rapporter om viktiga internationella möten under senare tid

- i) Konventionen om biologisk mångfald (CBD) (Sharm El-Sheikh, Egypten, 17-29 november 2018)

- COP 14 för CBD

- COP-MOP 9 i dess egenskap av möte mellan parterna till Cartagena-protokollet

- COP-MOP 3 i dess egenskap av möte mellan parterna till Nagoyaprotokollet

- ii) COP 24 för Förenta Nationernas ramkonvention för klimatförändringar (Katowice, Polen, 2-14 december 2018)

Kommissionen och ordförandeskapet avser rapportera från de partsmöten som har hållits under FN:s klimatkonvention och konventionen för biologisk mångfald och dess protokoll.

c) Rapport om implementeringen av EU:s strategi för klimatanpassning

Kommissionen presenterade EU:s strategi för klimatanpassning i maj 2013. Av strategin framgår att kommissionen senast 2017 ska göra en bedömning av medlemsstaternas arbete för att se om styrningen behöver bli mer rättsligt bindande på EU-nivå. På miljørådet avser kommissionen informera om detta arbete.

d) Framtiden för EU:s miljöpolitik – vägen till EU:s 8:e miljöhandlingsprogram – Resultat av det informella miljö- och transportministermötet (29–30 oktober, Graz, Österrike)

Ordförandeskapet avser informera om utfallet av den diskussion om behovet av ett åttonde miljöhandlingsprogram som hölls på det informella miljöministermötet i Graz den 29–30 oktober.

e) "Grazdeklarationen" – Starten på en ny era: ren, säker och prismässigt överkomlig rörlighet i Europa. Resultat av det informella miljö- och transportministermötet (29–30 oktober, Graz, Österrike)

Ordförandeskapet avser informera om utfallet av den gemensamma mötessession som hölls mellan miljö- och transportministrarna på det informella ministermötet i Graz i den 29–30 oktober.

f) Antagande av åtgärder på EU-nivå för att skapa förutsättningar för att stoppa användningen av miljöfarliga ämnen som ingår i växtskyddsmedel

Belgien avser lyfta fram behovet av ökad diskussion om antagandet av åtgärder på EU-nivå för att skapa förutsättningar som gör det möjligt att stoppa användningen av miljöskadliga verksamma ämnen i växtskyddsmedel.

g) Mellanliggande sessioner i mötena mellan parterna i konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) och protokollet om strategiska miljöbedömningar (Genève den 5–7 februari 2019)

Den litauiska delegationen avser på miljørådet informera om Vitrysslands kärnkraftverk i Astravets nära den litauiska gränsen och Esbokonventionens efterlevnadskommittés förslag till beslut om att Vitryssland brutit mot konventionen genom bristfällig miljökonsekvensbedömning. Efterlevnadskommitténs förslag till beslut kommer att behandlas vid Esbokonventionens partsmöte den 5-7 februari 2019.

h) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Det inkommande rumänska EU-ordförandeskapet avser presentera sitt arbetsprogram för våren.